

skutečnost opětovného obcování žalobce s nemanželskou matkou v kritické době, a nemohlo by býti přihlíženo ani k novému žalobcovu tvrzení, že souložil s nemanželskou matkou jen jednou, právě v den onoho fotbalového zápasu, neboť tato skutečnost musila mu býti známa již při projednávání základní rozepře. Avšak v uplatněném důvodu obnovy, že se nemanželská matka přistěhovala do S. teprve dne 19. července 1927 a že se asi dva dny potom přiznala svědkyni J-ové, že jest těhotná s jiným mužem, jest, jak plyne z ostatních žalobcových vývodů, i další nové tvrzení, že nemanželská matka byla, když se přistěhovala do S., zde poznala žalobce a s ním souložila, již těhotná. Byla-li těhotná již dříve, než souložila po prvé se žalobcem, nemohl by žalobce býti otcem dítěte. Zákonná domněnka § 163 obč. zák. byla by takovým zjištěním podle zákonů přírody vyvrácena, a nemohlo by býti uznáno na otcovství žalovaného. Jelikož jen skutečnost oplození vymyká se přímému poznání, nikoliv i skutečnost těhotenství a žalobce nabízí důkaz o tom, že se nemanželská matka sama prohlásila již v době, kdy se žalobcem ještě nesouložila, za těhotnou, nelze popřít možnost, že nové žalobcovu tvrzení bylo by mohlo míti v základní rozepři vliv na soudní rozhodnutí v jeho prospěch, třeba by zůstalo při tom, že žalobce opětně souložil s nemanželskou matkou v kritické době. Proto jest tu důvod k obnově sporu podle § 530 čís. 7 c. ř. s. Dodati jest, že v řízení následujícím po povolení obnovy, se rozepře v rámci důvodů, z nichž byla obnova povolena, v souzeném případě tedy v rámci otázky, zda nemanželská matka byla před souloží se žalobcem již těhotná, projednává znova (§§ 540 druhý odstavec, 541 druhý odstavec c. ř. s.), při čemž nebudou vyloučeny novoty zapadající do tohoto rámce, to ani, když budou v rozporu se skutečnostmi, na nichž spočívá rozsudek vydaný pro zmeškání v základní rozepři. Bude tedy lze v onom rámci obíratí se také otázkou, kdy byl fotbalový zápas s klubem z K. Dovolání jest tudíž, pokud jde o otázku, zda jde o přípustný a dostačující důvod k obnově sporu, opodstatněno, jelikož však druhá podmínka obnovy, zda byla zachována propadná lhůta k podání žaloby, nebyla dosud ani na přetřes vzata, nezbylo, než podle § 510 c. ř. s. uznati, jak se stalo.

Čís. 10339.

Rozdělení spoluvlastnictví (§ 841 obč. zák.).

Spoluvlastník není povinen spokojiti se s naturálním rozdělením společné věci, jež navrhuje jiný spoluvlastník. Prosté prohlášení žalovaného, že nesouhlasí se způsobem rozdělení, jehož se domáhá žalobce žalobou, má v zápětí zamítnutí žaloby.

Rozdělení společných pozemků způsobem již předem určeným mohl by žalobce požadovati jen, kdyby mohl prokázati zvláštní důvod, z něhož by žalovaný byl povinen svoliti k takovému rozdělení. Jinak jest žalovati prostě, že žalovaný jest povinen svoliti k naturálnímu rozdělení společných pozemků; způsob rozdělení jest pak předmětem exekučního řízení.

Lhostejno, že žalovaný uznal ve sporu nárok žalobce na zrušení spoluvlastnictví, jakož i možnost naturálního rozdělení.

Jsou-li strany skutečně za jedno v tom, by byly společné pozemky soudem rozděleny, mohou si opatřiti soudním smírem exekuční titul potřebný k dalšímu řízení podle § 351 ex. ř. I bez exekučního titulu může soud na společnou žádost všech spoluvlastníků provést rozdělení podle obdoby § 351 ex. ř. způsobem tam naznačeným.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1930, Rv I 1947/29.)

Žalobci domáhali se na žalovaném, by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen svoliti k fysickému rozdělení pozemků způsobem vyznačeným v nástinu k žalobě připojeném a že jest za tím účelem povinen podepsati dílčí smlouvu, podle níž by pozemky byly rozděleny mezi strany způsobem v nástinu uvedeným. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o dvola cí soud zamítl žalobu. Důvody: Žalobci domáhají se žalobou zrušení spoluvlastnictví k věci nemovité naturálním rozdělením, návrh žalobní zní, že žalovaný jest povinen svoliti k fysickému rozdělení pozemků, v žalobě jednotlivě uvedených, způsobem uvedeným v připojeném nástinu a za tím účelem podepsati dílčí smlouvu, podle níž pozemky by byly rozděleny mezi strany způsobem v nástinu vytčeným. Nehledíc k tomu, že žádání to není určité (§ 226 c. ř. s.), an situační nákres naznačuje dvojí způsob dělení, návrh neodpovídá přednesenému skutkovému ději. Žalobci v žalobě uvádějí, že strany již jednaly o navrhovaném rozdělení, že se však jednání minulo s výsledkem pro odpor žalovaného, který také při ústním jednání uznal návrh na rozdělení společné nemovitosti i možnost fysického jejího rozdělení, nesouhlasil však s navrženým rozdělením. Měl tudíž žalobní návrh jako neodůvodněný býti bez provádění důkazů o jeho proveditelnosti zamítnut. Rozdělení společné věci nemovité může se podle § 841 obč. zák. státi mimosoudně nebo soudně. K mimosoudnímu rozdělení se vyžaduje dohoda všech společníků. Nelze proto žalobou o rozdělení vymáhati uskutečnění jednostranného rozdělovacího návrhu přes odpor žalovaného. Byl by tudíž žalobní návrh odůvodněn jen, kdyby žalující tvrdili, že se strany skutečně dohodly na navrhovaném rozdělení věci, že však druhá strana tuto platnou dohodu nyní splniti nechce. To však žalobci ani netvrdí. Nebylo-li dosaženo dohody v tom směru, měli se žalobci domáhati soudního rozdělení, pak ale měli žádati podle § 830 obč. zák., by bylo uznáno právem, že se společenství zrušuje a že se nařizuje rozdělení podle určitých dílů, na základě takového rozsudku lze pak vésti exekuci podle § 351 ex. ř. (rozhodnutí nejv. soudu čís. 8556 úř. sbírky). Věcí exekučního soudu jest podle § 351 ex. ř., by provedl rozdělení nařízené rozsudkem podle §§ 841—853 obč. zák. Učinili-li žalobci návrh na rozdělení věci podle situačního nákresu jimi předloženého a žádají-li, by žalovaný byl uznán povinným podepsati dílčí smlou-

vu na rozdělení jimi navrhované, žádají, by bylo vydáno rozhodnutí o něčem, o čem ve sporném řízení rozhodovati nelze, o čem rozhodovati jest soud oprávněn jen v řízení exekučním. S tohoto hlediska měla býti žaloba odmítnuta. Z toho patrně, že žalobní návrh jest jednak neodůvodněný, jednak že v jeho doslovu, tak jak jest v žalobě uveden, sporem rozhodovati nelze.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle nepochybného doslovu § 841 obč. zák., jenž jest důsledným provedením zásady, že vlastník může svým majetkem nakládati podle vlastní vůle, není spoluvlastník povinen spokojiti se s naturálním rozdělením společné věci, které jiný spoluvlastník navrhuje, není-li mu po chuti. Nemohou-li se spoluvlastníci dohodnouti a nedohodnou-li se ani, by bylo rozhodnuto losem nebo třetí osobou, rozhodne o způsobu naturálního rozdělení soud, nejza vázán návrhy stran. Prosté prohlášení žalovaného, že nesouhlasí se způsobem rozdělení, kterého se žalobci žalobou domáhají, má v zápětí zamítnutí žaloby. Rozdělení společných pozemků způsobem již předem určeným mohli by žalobci, jak již odvolací soud správně naznačil, požadovati jen, kdyby mohli prokázati zvláštní důvod, z něhož by žalovaný byl povinen svoliti k takovému rozdělení. Na tom nic nemění, že žalovaný uznal ve sporu nárok žalobců na zrušení spoluvlastnictví, jakož i možnost naturálního rozdělení. Žalobci mohli a měli žalovati prostě, že žalovaný jest povinen svoliti k naturálnímu rozdělení společných pozemků. Způsob rozdělení byl by pak podle § 351 ex. ř., jenž jest podle motivů doplňkem předpisů obecného občanského zákoníka, předmětem exekučního řízení. Názor dovolatelů, že by bylo zbytečno vymáhati žalobou něco, o čem není mezi stranami sporu, jest ovšem správný, ale nesprávný jest závěr z něho dovozovaný, že § 351 ex. ř. platí jen tehdy, když se některý spoluvlastník vzpírá naturálnímu rozdělení a musí býti ke svolení donucen žalobou, kdežto prý, jsou-li strany za jedno v tom, by se naturální rozdělení stalo, a rozcházejí se jen v tom, jak mají býti pozemky rozděleny, musí býti o způsobu rozdělení rozhodnuto již ve sporu. Takové rozeznávání nemá opory ani v § 351 ex. ř. ani v jiných zákonných předpisech a příčí se přirozené stejnosti obou případů, jakož i úmyslu zákona, by soudce rozhodl svobodně, způsobem co nejúčelnějším, nejza vázán návrhy stran, jako jest jimi vázán v řízení sporném. Jsou-li strany skutečně za jedno v tom, by společné pozemky byly soudem rozděleny, mohou si bez obtíží a bez útrat podle §§ 439 a 433 c. ř. s. i bez žaloby opatřiti soudním smírem exekuční titul potřebný k dalšímu řízení podle § 351 ex. ř. Lze však souhlasiti i s názorem, že i bez exekučního titulu může soud na společnou žádost všech spoluvlastníků provésti rozdělení podle obdoby § 351 ex. ř. způsobem tam naznačeným.